

Mattias Wikner
Kvalitetschef

Till kommunstyrelsen

Uppföljning av 2017 års intern kontrollplan för kommunstyrelsen.

Enligt kommunens reglemente för intern kontroll (KF 2017-12-27 §239) ska nämnderna varje år anta en särskild plan för intern kontroll. Kontrollmålen i denna plan ska följas upp av nämnderna som senast i samband med årsanalysen ska rapportera resultatet från uppföljningen till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen beslutade 2016-11-09 § 252 om kommunstyrelsens interna kontrollmål samt tre gemensamma kontrollmål för nämnderna år 2017 (bilaga1).

Föreliggande tjänsteskrivelse redovisar den uppföljning som genomförts enligt kommunstyrelsens kontrollplan för 2017.

Kontrollmål 1 (kommunövergripande): *Inköpsrutiner och avtal*

Kontrollmoment

Kontroll av inköpsrutiner och uppföljning av avtal

Granskning

Stickprovskontroll har genomförts av berörd ekonom på ekonomiavdelningen. Alla inkomna fakturor till kommunstyrelsen under augusti månad avseende konsulttjänster, förbrukningsinventarier samt förbrukningsmaterial, kontrollerades. Först ställdes inköpen mot avtalsdatabasen (OPIC) och därefter kontrollerades fakturorna för att se om information bifogats.

Totalt 72 fakturor kontrollerades. Av dessa följde 20 st. upphandlade avtal. 6 av fakturorna avsåg inköp som Trelleborgs kommun har avtal med hos annan leverantör. Resterande 46 fakturor avsåg direktupphandlingar av saker som Trelleborgs kommun ej har avtal kring. I dessa 46 fall är det svårt att finna dokumentation avseende upphandlingsprocessen. Inget står skrivet på fakturorna i ekonomisystemet och det har därför varit svårt att avgöra huruvida det finns dokumentation alternativt om de mindre inköpen stämts av mot avtalsdatabasen.

Bedömning

Granskning har i huvudsak genomförts i enlighet med beslutad intern kontrollplan, dock har det funnits svårigheter med att kontrollera huruvida direktupphandlingar dokumenterats eller ej.

Bedömningen är att nuvarande inköpsrutiner utgör en icke oväsentlig ekonomisk risk.

För att säkerställa en effektiv och strategisk upphandlingsprocess krävs ett modernt ekonomisystem med flöden som hänger ihop och en reviderad processbeskrivning med anvisningar. Under våren har upphandlingsavdelningen

och ekonomiavdelningen påbörjat ett projekt för att hantera frågan och under hösten 2017 initierades e-handelsprojektet "Marknadsplatsen". Lösningen består i att köpa till en "beställningsmodul" till befintligt ekonomisystem. Därefter läggs upphandlade avtal in i beställningsmodulen och beställningar kan börja göras via modulen som fungerar som en webbshop¹. Enkel uppföljning kan därefter göras av ramavtal. Sådant som är inköpt via upphandlade avtal (i beställningsmodul) kommer på unika verifikationsnummer och kan enkelt särskiljas från övrigt. För direktupphandlingar finns anvisningar för hur dokumentation ska ske. Nuvarande Upphandlingspolicy inklusive Anvisningar kommer sannolikt behöva utvecklas som en konsekvens av införande av beställningsmodul.

Effekten av införandet av beställningsmodulen blir en ökad intern kontroll och en möjlighet till förenklad uppföljning av avtalstrohet. Informationen som framkommer kan användas till smartare upphandlingar som i sin tur ger stor positiv ekonomisk effekt för kommunen. Beställningsmodulen möjliggör även införande av hållbara och samlade transportlösningar, Samordnad Varudistribution (ett av kommunens inriktningsmål) eftersom samlade beställningar är en förutsättning för detta.

Förbättringsåtgärd pågår i och med införandet av marknadsplatsen som beräknas slutföras under våren 2018.

Följande förbättringsåtgärder föreslås:

- Att göra nya kontroller på period där systemet är fullt ut implementerat.

Kontrollmål 2 (kommunövergripande): *Betalning av leverantörsfakturer*

Kontrollmoment

Kontroll av att leverantörsfakturer betalas i tid

Granskning

Granskning har genomförts av berörd ekonom på ekonomiavdelningen som kontrollerat att utvalda fakturer betalats innan förfallodagen. Avgränsning har gjorts genom att 50 % av kommunstyrelsens bokförda leverantörsfakturer för augusti månad 2017 kontrollerats. Detta motsvarar ca 145 leverantörsfakturer.

¹ Beställningarna görs i en modul som fungerar som en webbshop. Webbshopen innehåller katalog över produkter som är upphandlade. Här kan även hållbarhetsperspektiv läggas till eftersom upphandlare kan rangordna produkter utifrån "bästa val". Leverantörsfakturan matchas sedan automatiskt mot beställningen. Vinsterna med ett enhetligt system är att kommunen får ett användargränssnitt och slipper hantera dubbelregistreringar, men också andra uppkomna störningar kring attestregler, sambandskontroller, koder, automatiska kodkombinationer, användare, behörigheter, verifikations-uppdateringar, betalningsinformation och periodhantering. En annan fördel är att en funktion som kallas för "abonnemangsfaktura" kan införas och som ingår i modulen. Det innebär att vissa typer av periodiska fakturer kan programmeras att de automatkonteras och automatbeslutattesteras om de ligger inom ett visst intervall. Detta är bra för exempelvis telefonfakturer som ligger på 100 kr/st. Där får man väga väsentlighet mot nytta och bedömningen bör göras av processägaren. Att digitalisera och automatisera innebär att någon annan process kan effektiviseras och rationaliseras bort. Fokus i framtiden kommer ligga på analys och uppföljning.

Granskningen visade att 67 % av fakturorna hade betalats innan förfallodagen. Resterande 33 % betalades därmed efter förfallodagen.

Bedömning

Stickprovskontroll har utförts i enlighet med beslutad intern kontrollplan för 2017.

Stickprovet påvisar att en tredjedel av fakturorna för kommunstyrelsen betalas för sent. Bedömningen är att nuvarande betalningsrutiner utgör en icke oväsentlig ekonomisk risk.

Förslag på förbättringsåtgärder:

- Starta eskaleringsfunktion i ekonomisystemet (tidigare påminnelser om att faktura finns för behandling till den som berörs)
- Fortsatt utbildning i attestreglementet
- Månatlig intern avvikelserapportering till kommunledningsförvaltningens ledningsgrupp för att kunna börja arbeta med "ständiga förbättringar" i flödet för fakturahanteringen.
- Minimera antalet användare i ekonomisystemet. Endast de som hanterar fler än ett visst antal fakturor i månaden får ha en referenskod och/eller vara inne i systemet.

Kontrollmål 3 (kommunövergripande): Redovisning av kostnader

Kontrollmoment

Kontroll av att leverantörsfakturer konteras på rätt konto och verksamhet.

Granskning

Granskning har genomförts av berörd ekonom på ekonomiavdelningen som kontrollerat att utvalda leverantörsfakturorna konteras på rätt konto. Avgränsning av fakturor har gjorts genom att 50% av kommunstyrelsens bokförda leverantörsfakturer för augusti månad 2017 kontrollerats. Detta motsvarar ca 145 leverantörsfakturer (samma underlag som för kontrollmål 2 ovan). Granskningen visar att 83% av leverantörsfakturorna är rätt konterade.

Bedömning

Stickprovskontroll har utförts i enlighet med beslutad intern kontrollplan för 2017.

Stickprovet påvisar att 17% av fakturorna för kommunstyrelsen är felkonterade, vilket betyder att vid granskningen gällande konteringsrutiner utgör en icke oväsentlig ekonomisk risk.

För att minska risken för felkontering har kommunledningsförvaltningen under slutet på 2017 centraliserat konteringen av kommunledningsförvaltningens fakturor.

Kontrollmål 4: Redovisning av investeringar

Kontrollmoment

Kontroll av att investeringar inte bokförs i driftsredovisningen.

Granskning

Granskning har genomförts av behörig ekonom på ekonomiavdelningen.

Leverantörsfakturer över 40 tkr och med en livslängd på mer än tre år, bokförda i juni-augusti 2017, har granskats för att kontrollera att investeringar inte bokförs i driftredovisningen.

230 fakturer har kontrollerats. Cirka 3% av dessa fakturer har felaktigt bokförts som driftkostnader och borde istället ha bokförts som investeringar.

Bedömning

Granskningen har i huvudsak genomförts i enlighet med beslutad intern kontrollplan för 2017 (fakturer över 40 tkr istället för 50 tkr har valts ut).

Endast 3% felbokfört kan anses vara en rimlig felmarginal. Dock kan beloppet på dessa fakturer motsvarande 3% vara väsentliga belopp. Bedömningen är att vid granskningen gällande bokföringsrutiner utgör en icke oväsentlig ekonomisk risk.

För att minska risken för felkontering har kommunledningsförvaltningen under slutet på 2017 centraliserat konteringen av kommunledningsförvaltningens fakturer.

Kontrollmål 5: Representation

Kontrollmoment

Kontroll av att verksamheterna följer riktlinjer kring representation.

Granskning

Granskning har genomförts av behörig ekonom på ekonomiavdelningen.

Kontroll att kommunstyrelsens verksamheter följer nya riktlinjer kring representation, genom att syfte och deltagare ska framgå av bilaga eller anteckning till leverantörsfakturan, har genomförts. Fakturer har valts ut för augusti och oktober.

Resultatet visar att av totalt 128 kontrollerade fakturer har redovisningen brustit för 32 av dessa (25%). I regel rör det sig om samma brist, nämligen att syftet ej redovisats. För en av de 32 fakturerna har närvarande deltagare ej fullt ut redovisats.

Bedömning

Kontroll har utförts i enlighet med beslutad intern kontrollplan för 2017.

Stickprovet visar att en av fyra leverantörsfakturer gällande representation inte hanteras i enlighet med gällande riktlinjer. Bedömningen är att nuvarande rutiner kring representationsfakturer utgör en mindre ekonomisk risk.

Följande förbättringsåtgärder föreslås:

- Fortsatt utbildning i attestreglementet.

- Månatlig intern avvikelserapportering till kommunledningsförvaltningens ledningsgrupp för att kunna börja arbeta med "ständiga förbättringar" i flödet för fakturahanteringen.
- Minimera antalet användare i ekonomisystemet. Endast de som hanterar fler än ett visst antal fakturor i månaden får ha en referenskod och/eller vara inne i systemet.

Kontrollmål 6: *Manuella betalningar*

Kontrollmoment

Kontroll av att betalningar med förladdade bankkort (manuella betalningar) följer riktlinjerna gällande attest, delegation, kontering och jäv.

Granskning

Granskning har genomförts av behörig ekonom på ekonomiavdelningen.

Kontroll har genomförts att manuella betalningar följer riktlinjerna och att kvitton är korrekt redovisade tillsammans med de förladdade bankkortet. Kontroll avser tom. sista augusti 2017, totalt 22 betalningar har kontrollerats.

Vid kontroll har ingen avvikelse kunnat konstaterats avseende attest, delegation, kontering eller jäv. Vid två betalningar saknas tillräckligt underlag för att bedömning ska vara möjlig.

Bedömning

Stickprovskontroll har utförts i enlighet med beslutad intern kontrollplan för 2017.

Bedömningen är att nuvarande betalningsrutiner inte utgör någon ekonomisk risk.

Kontrollmål 7: *Rättvisande redovisning*

Kontrollmoment

Kontroll av att kommunen följer RKR 23 (Rådet för Kommunal Redovisning, rekommendation 23) i enlighet med 2 kap § 5 KRL (Lagen om Kommunal Redovisning).

Granskning

Granskningen har genomförts av behörig ekonom på ekonomiavdelningen. 73 bokföringsordrar mellan juni-augusti 2017 har kontrollerats för att se huruvida kraven i RKR 23 gällande hänvisning till ursprungsverifikat varit uppfyllda.

Av de 73 kontrollerade bokföringsordrar uppfyller samtliga kraven i RKR 23.

Bedömning

Stickprovskontroll har utförts i enlighet med beslutad intern kontrollplan för 2017.

Bedömningen är att nuvarande redovisningsrutiner inte utgör någon ekonomisk risk.

Kontrollmål 8: Rättvisande redovisning

Kontrollmoment

Kontroll av att leverantörsfakturer är rätt periodiserade.

Granskning

Granskning har genomförts av behörig ekonom på ekonomiavdelningen.

Samtliga till kommunstyrelsen inkomna fakturer i januari och februari 2017, med ett belopp som överstigit 50 tkr, har kontrollerats för att säkerställa att fakturorna periodiserats rätt.

Av 19 kontrollerade fakturer tillhör flertalet den period kostnaden uppstått. Två fakturer avseende 2016 finns dock med i redovisningen för 2017. Detta medför att kostnader om 179 tkr av totalt 3 764 tkr ej periodiserats rätt.

Bedömning

Kontroll har genomförts i enlighet med beslutad intern kontrollplan för 2017.

Resultatet visar på viss felaktig periodisering. Bedömningen är att nuvarande betalningsrutiner utgör en mindre ekonomisk risk.

Sammanfattning

Samtliga kontrollmål för kommunstyrelsen har granskats i enlighet med intern kontrollplan för 2017.

Bedömning efter kontroll är att fyra av åtta kontrollmål utgör en icke oväsentlig ekonomisk risk. Två av kontrollmålen bedöms utgöra en mindre ekonomisk risk och två kontrollmål bedöms inte utgöra någon ekonomisk risk.

I rapporten föreslås flera förbättringsåtgärder till respektive kontrollmål i syfte att minimera kvarstående risker. I vissa fall är förbättringsåtgärder redan vidtagna.

Avslutningsvis ska nämnas att vid uppföljning av kommunstyrelsens interna kontrollplan för 2016 beslutades att uppdra åt ekonomiavdelningen att upprätta rutiner för uppföljning och kontroll av leverantörer, samt att återrapporera till förvaltningschefen senast i juni 2017. Detta är genomfört.

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen besluta;

att godkänna föreliggande rapport

att uppdra till kommunledningsförvaltningen att genomföra föreslagna åtgärder